

REFERATSAKER

ORIENTERING OM HJORTEVILTFORVALTNINGEN 2017

FELLINGSTILLATELSE ELG 2017 0536 SØNDRE LAND

Valdnavn	Areal	Antall Jaktlag	Minste-areal	2016				Tildelt fra kommunen				Tildelt fra grunneier-laget	Felt								fellingsprosent		
				sett elg	Tildelt ant	Felt ant	Felt %	Tildelt frie § 19 kalv	tildelt etter § 21		i alt		kalv	1 1/2 år		>2 1/2		i alt		totalt			
									>1 1/2 år hann	>1 1/2 år hunn				hann	hunn	hann	hunn	hann	hunn				
Søndre Land Viltlag Øst + NHLG*	172000	14	2500	0,17	80	52	65	66					52	9	8	3	3	11	7	23	18	41	79
Søndre Land Viltlag Vest	235000	17	2500	0,30	120	134	112	150					158	27	29	6	17	22	27	55	73	128	81
Fluberg Østre Grunneierlag m.fl	50154	5	2500	0,32	36	24	67	39					35	4	4	4	5	3	3	11	12	23	66
Landåsen skog	21455	1	2500	0,30	15	9	60		5	5	5	15	15	2	1	0	1	3	2	5	4	9	60
Fluberg Vestre Grunneierlag	96314	9	2500	0,36	60	36	60	66					54	6	1	8	6	11	8	25	15	40	74
Nordre Hov og Lausgarda	3523	0	2500	0,23	2	2	100						0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hornsvaldet	3800	1	2500	0,14	2	1	50			1			1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fuglerud/Skjærsjøen skog	5170	1	2500	0,16	3	1	33		1		1	2	2	0	1	0	0	0	1	0	2	2	100
Lien	3956	1	2500	0,27	5	4	80		1	1	1	3	3	0	1	0	0	1	1	1	2	3	100
SUM	591372	49			323	263	81	321	7	7	7	21	320	48	45	21	32	51	49	120	126	246	77

* NHLG fra 2017

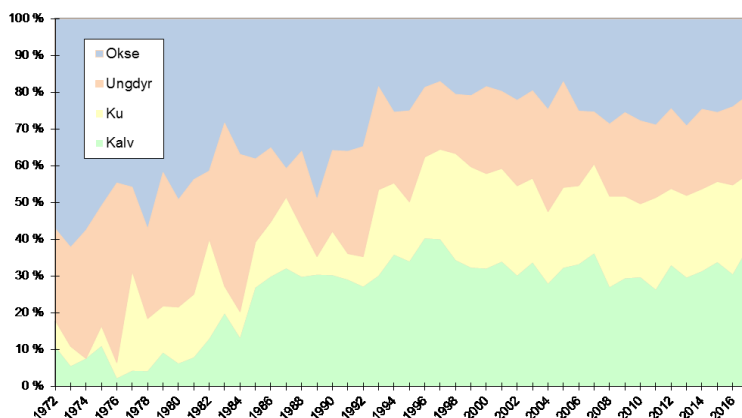
Tillatt felt i alt	342
Felt i alt	246
Fellingsprosent ift kommune	71,9 %
Fellingsprosent ift grunneierlag	76,9 %
Andel kalv	37,8 %
Andel kalv og ungdyr	59,3 %
Andel eldre ku	19,9 %
Andel eldre okse	20,7 %
Andel hunddyr	51,2 %

Fellingsresultat elg 2017

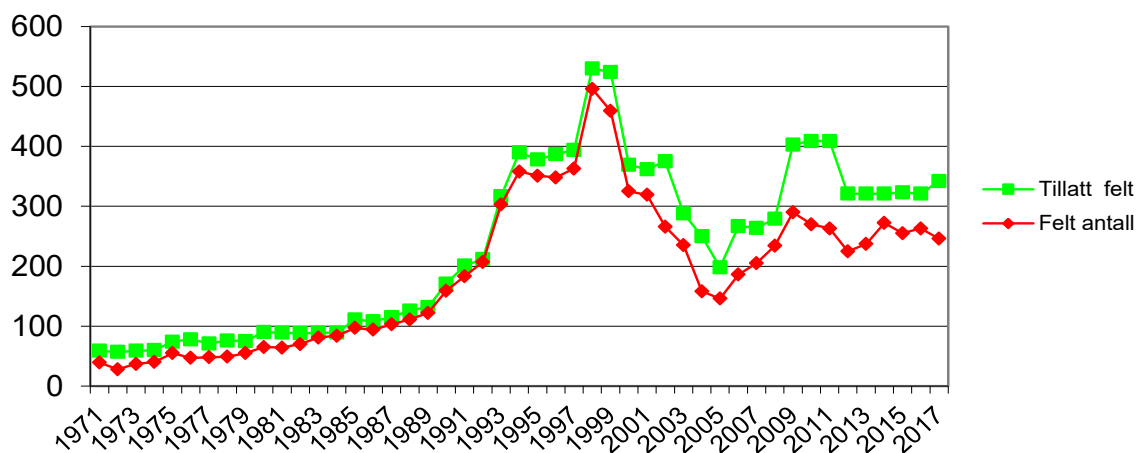
	kalv	1,5 år	2,5 år og	I alt
Hannedyr	48	21	51	120
Hunddyr	45	32	49	126
I alt	93	53	100	246

Perspektivet:

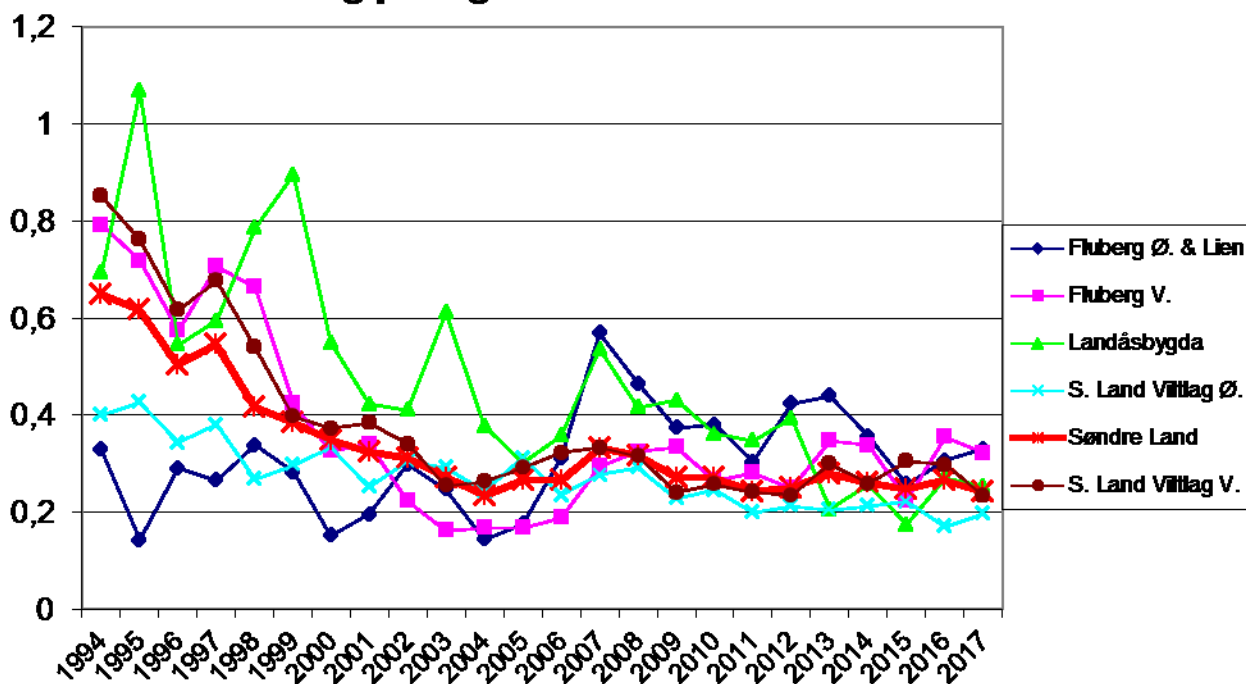
SAMMENSETNING AV JAKTUTTAKET I SØNDRE LAND 1972-2017

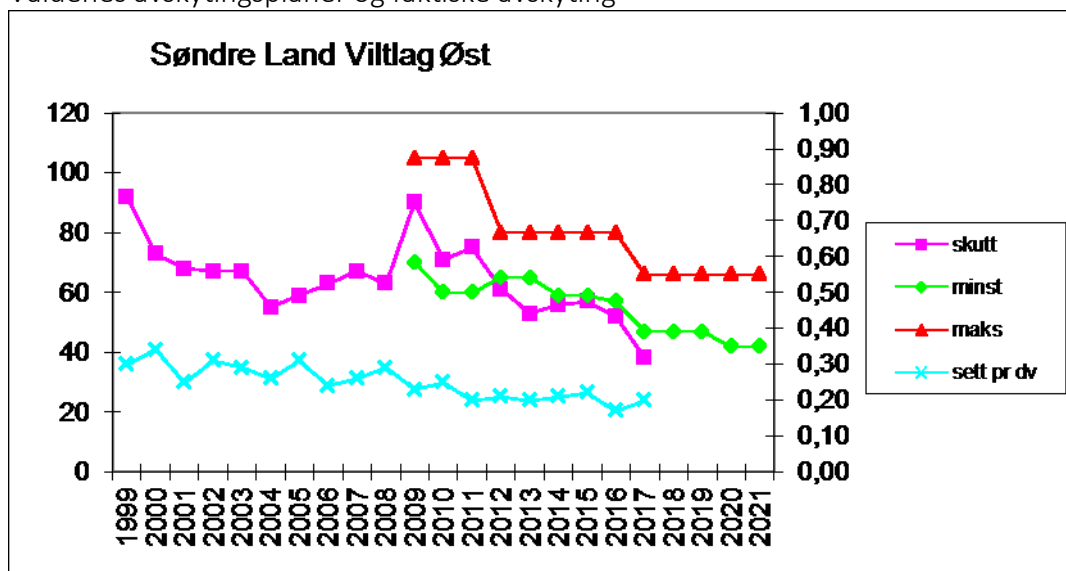
Tillatt felt og felte dyr i Søndre Land 1971-2017

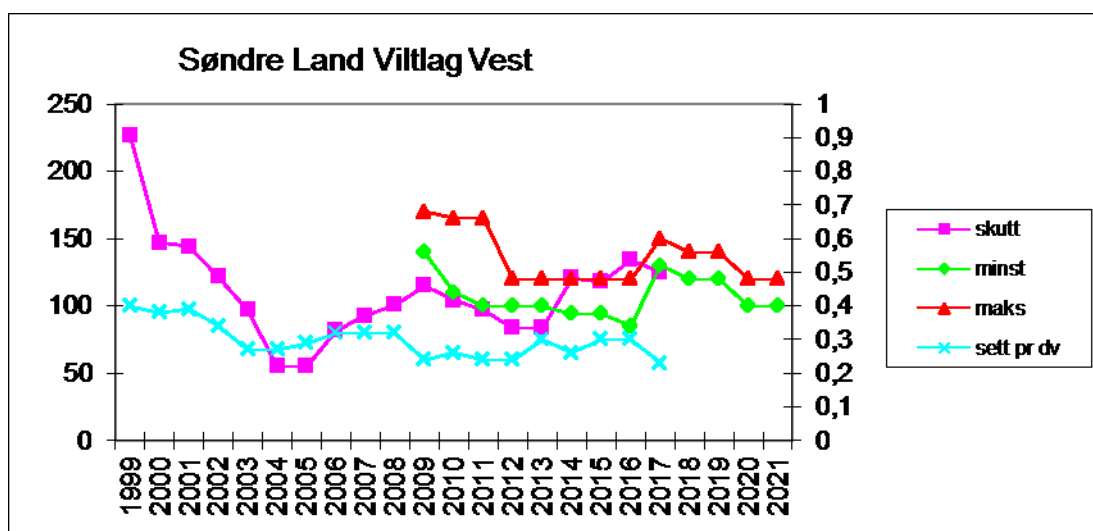
Sett elg pr dagsverk - etter område

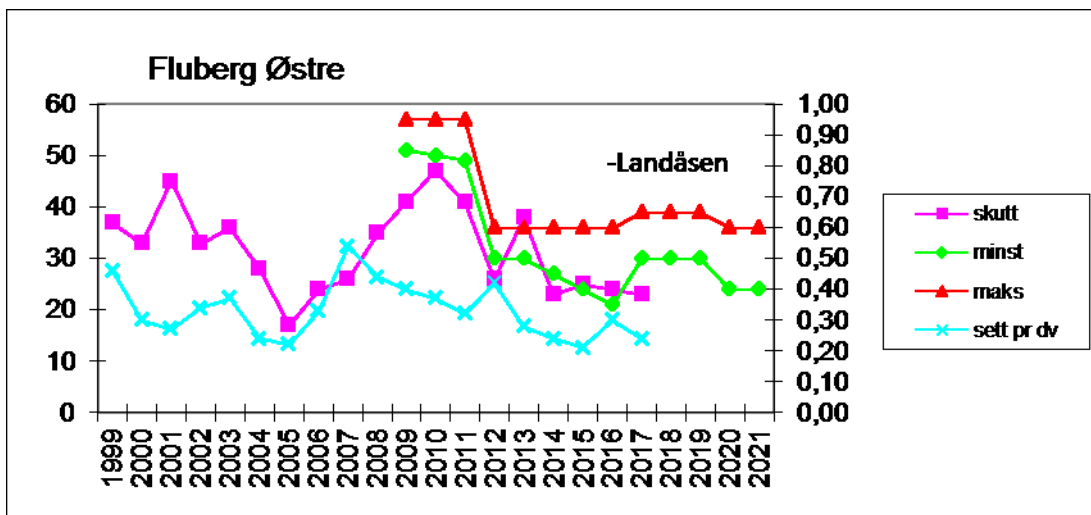
Valdenes avskytingsplaner og faktiske avskyting

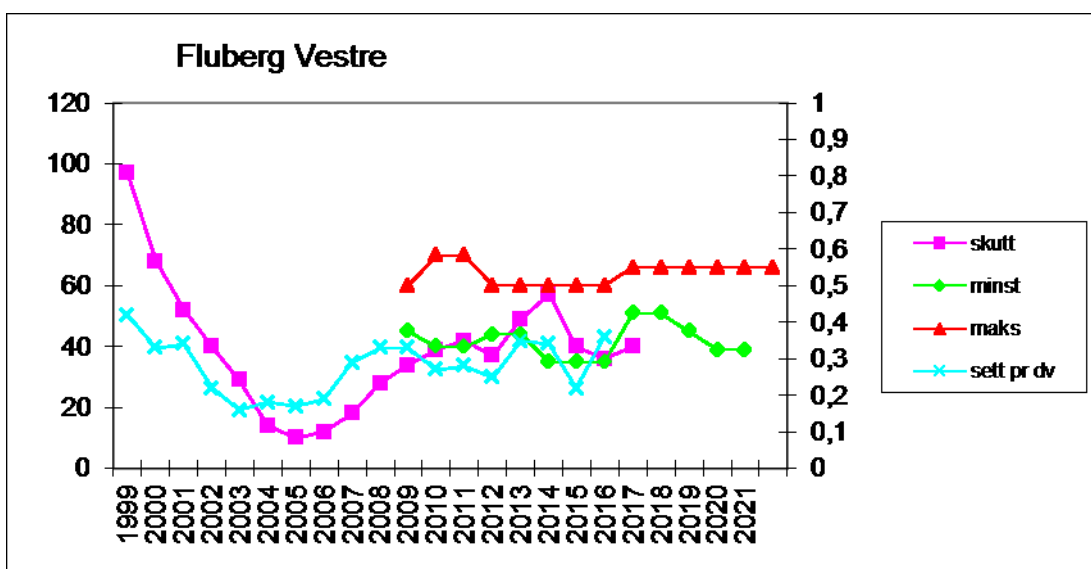
Kommentar: Elgbestandens størrelse er målt med «sett elg pr dv» nær kommunens og bestandsplanens mål, men viser en økning. Konsekvensen av at faktisk avskyting var lavere enn planens forutsetninger og at det bare ble skutt 17 % eldre ku, samtidig som jakttrykket (prosent felt ku av sette kyr) bare var 9,3 % kan føre til stor bestandsvekst.

Kommentar: De siste par årenes «skippertak» for å redusere elgstammen som har vært om lag 50 % for høy, har ført til en betydelig bestandsreduksjon slik at bestanden nå ligger i nærheten av kommunens og bestandsplanens målsetting.

Kommentar: I Fluberg østre er det skutt færre dyr enn bestandsplanen og avskytingsavtalene tilsier, men likevel er elgbestanden redusert samlet sett. Dette skjuler betydelige variasjoner internt i valdet. I lavereliggende områder i Fluberg og Odnnes ble det observert få dyr under jakta, mens det i Bergegarda fortsatt synes å være en alt for stor elgbestand. Her ble det heller ikke felt eldre ku i 2017 (sone 3) til tross for at ku utgjorde 39 % av observasjonene. Denne avskytingspolitikken er ikke i tråd med avskytingsavtalen med kommunen. Også i Landåsbygda tyder observasjonene på at bestanden er noe for høy. I Fluberg Østre er bestandsutviklingen i stor grad også betinget av forvaltningen i nabokommunene.

Kommentar: I Fluberg vestre er elgbestanden målt ved «sett elg pr dv» om lag 50 % høyere enn kommunens og bestandsplanens mål. Samtidig ble det felt færre dyr enn bestandsplanen og avskytingsavtalen forutsetter, og jakttrykket på eldre kyr var ikke spesielt høyt (17 %). Ku-uttaket var på 20 %.

Hjort

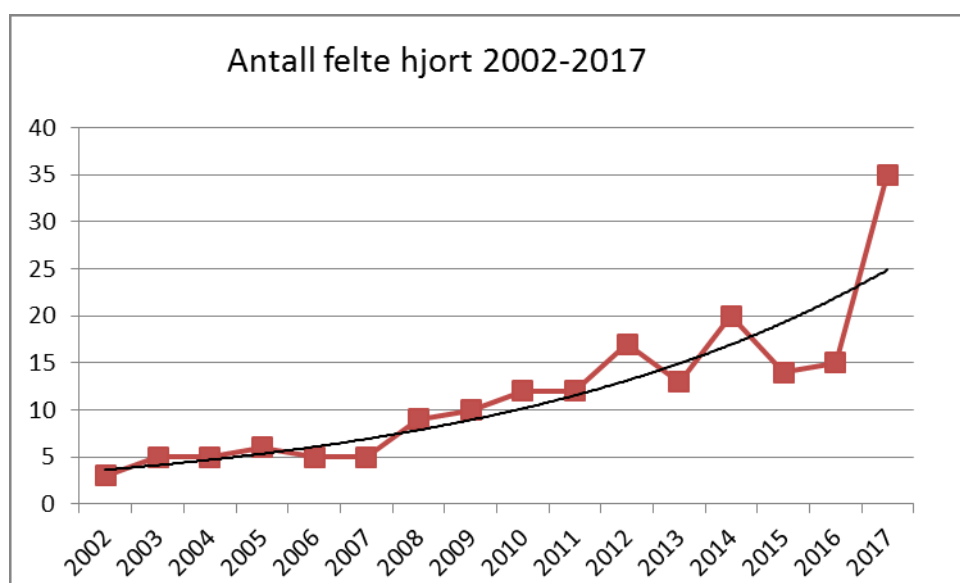
FELLINGSTILLATELSE HJORT Hjort 2017

Valdnavn	Areal	Antall Jaktlag	Minste areal	Data fra 2016				Tildelt 2017				Felt Hjort 2017										
				sett hjort	Tildel ant	Felt ant	Felt %	Total	Frie	kalv	>1,5 år		kalv		1,5 år		>2,5		i alt		totalt	
											hann	hunn	hann	hunn	hann	hunn	hann	hunn	hann	hunn		
Søndre Land Viltlag m.fl	407000	29	5000		18	5	28	26	18					0	0	5	0	2	1	7	1	8
Fluberg Østre Driftsplanon	50154	6	2500		20	3	15	20		4	8	8	1	1	2	3	5	4	8	8	8	16
Fluberg Vestre Grunneierla	98018	9	5000		19	5	26	38		8	14	16	1	1			3	3	4	4	4	8
Fuglerud og Skjærsjøen sk	5170	1	5000		1	0	0	1					0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Landåsskogene	21455	1	5000		4	1	25	4		1	1	2	0	1	0	0	1	1	1	2	3	
Lien m.fl.	3956	1	2500		1	1	100	1					1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUM	585753	47			63	15	24	90	18	13	23	28	2	3	7	3	11	9	20	15	35	

Fellingsrapport Hjort 2017

	kalv	1,5	>2,5	i alt
hann	2	7	11	20
hunn	3	3	9	15
SUM	5	10	20	35

27.02.2018

Hjortebestanden er åpenbart i vekst i Søndre Land som den er på Østlandet ellers. Sannsynligvis skyldes den sterke veksten i antall fellinger også bedre kunnskap om hjortejakt og profesjonalisering gjennom økt fokus på hjortejakta blant jegerne.

Skadeskyting under jakta

Det ble rapportert 14 tilfeller av «påskutte dyr som ikke falt» i 2017. Av disse ble 11 friskmeldt, 2 ikke gjenfunnet og én gjenfunnet død etter noen dager. Mange gjør gode ettersøk, men det er samtidig forbedringspotensial:

- Holde igjen skuddet ved dyr i bevegelse og lange skuddhold
- Bedre ettersøkshunder
- Bedre rutiner ved ettersøk
- Dokumentasjon av ettersøk og begrunnelse for «friskmelding»

Det er grunn til å anta at det er noe under-rapportering.

Viltfondets økonomi

Viltfondets inntekter består hovedsakelig av fellingsavgifter og inntekter fra salg av fallvilt og var kr 154 092,- i 2017. Utgiftene i fjor var på kr 208 294,-. Underskuddet på kr 54 202,- ble dekket av innestående viltfond som pr 31.12.2017 var kr 520.537,-

De viktigste utgiftspostene var i 2017 lønn og kjøregodtgjørelse til fallviltmannskapene og delfinansiering av bestandsanalysene og bestandsplanleggingen.

EKSTRAORDINÆR BÅNDTVANG FOR HUNDER I SØNDRE LAND KOMMUNE

Bakgrunn:

Snømengdene og snøens konsistens som er løs pga. vedvarende kulde begynner nå å bli problematiske for viltet, spesielt rådyrene. Snødybdene varierer, men overstiger de fleste steder 70 til 80 cm. Mye vilt har trukket ned fra høyereliggende områder og befinner seg nærmere bebyggelsen. De snømengdene vi har i dag, setter altså ned viltets bevegelsesmuligheter og kondisjon, men også hundenes bevegelsesmuligheter i løssnøen vanskeliggjøres.

Søndre Land kommune er gjort kjent med at det er innført eller planlegges innført ekstraordinær båndtvang (EB) i en del nabokommuner. Gjøvik kommune har innført EB og Hadelandskommunene er i ferd med å gjøre det. Spørsmålet er også til vurdering i Nordre Land kommune.

Kommunen har ikke mottatt meldinger om løse hunder som har jaget vilt.

Behandling:

Innføring av ekstraordinær båndtvang etter Hundelovens § 6 andre ledd bokstav f vedtas i forskrifts form, og er delegert til Rådmannen. (Formannskapet 22.2.2006).

Det er ikke klageadgang på fastsetting av lokal forskrift.

Vurdering:

Kommunen er med unntak av Hov/Fall, spredt bebygd. Det samme er derfor hundeholdet. Vi har ingen total oversikt over hundeholdet i kommunen, men det er åpenbart at "hundetettheten" blir liten i forhold til de innmarks- og utmarksarealene som er tilgjengelige. Den samme vurderingen kan trolig gjøres i forhold til skogsbilveg- og turveg/skiløypenettet. De mest brukte skiløypene ligger ganske høyt i skoglandskapet vårt, der rådyrene som er den mest utsatte arten, i hovedsak har trukket seg unna. Faren for konflikter vurderes å være størst i lavereliggende strøk, og rundt bebyggelsen. Av hjorteviltet er det rådyrene som er mest hemmet som følge nedsatt bevegelsesmulighet.

I dagens situasjon vurderer en sannsynligheten for at hjorteviltet blir jaget og skadet/drept av løshund pga. snømengdene for å være til stede, men risikoen vurderes likevel ikke å være spesielt stor, og eventuelt begrenset i omfang. Situasjonen vil imidlertid kunne forverre seg raskt når snøen synker sammen etter mildvær, eventuelt at det oppstår skaredannelse. Da vil det oppstå en situasjon der hjorteviltet synker gjennom skarelaget, mens skaren eller den mer sammenpakkede snøen vil bære hundene bedre.

Det aller meste av hundeholdet i kommunen drives seriøst. Ansvarlige hundeeiere ønsker å ha

god kontroll på hundene sine, spesielt i situasjoner som nå med mye snø hvor viltet har nedsatt bevegelse og kondisjon. Likevel er det noen hundeeiere som ikke tar dette ansvaret alvorlig nok, men saksbehandler har ikke fått tilbakemeldinger om enkelte episoder i vinter der hund har jaget rådyr eller annet vilt.

En ser det ikke helt uproblematisk å innføre generelle restriksjoner på et hundehold som i all hovedsak er ansvarlig. På den andre siden vil trolig ikke restriksjonene være store i praksis for dem som i utgangspunktet har god kontroll på hundene sine. Allmennpreventive hensyn er et viktig argument for å innføre (EB). Det vil bidra til å fokusere på viltets vanskelige situasjon og dessuten åpne for adekvate reaksjonsformer der hundeholdet er uansvarlig.

Etter en samlet vurdering vedtar Rådmannen at det innføres ekstraordinær båndtvang i Søndre Land fra dags dato. Av hensyn til alminnelig hundehold skal EB oppheves så snart forholdene tilsier det. EB oppheves ellers samtidig med at alminnelig båndtvang inntreffer 1.april.

Spørsmålet om innføring av EB er tatt opp telefonisk med Viltneemndas leder, Land hundeklubb og Søndre Land jeger- og fiskeforening som alle stiller seg bak tiltaket.

Vedtak:

Med hjemmel i lov 4. juli 2003 nr. 74 om hundehold (hundeloven) § 6 annet ledd bokstav f og delegeringsvedtak gjort av Formannskapet den 22.2.2006 innfører Rådmannen ekstraordinær båndtvang i Søndre Land kommune fra 23.1.2018.

Ekstraordinær båndtvang innføres som lokal forskrift med følgende ordlyd:

§ 1. På grunn av snøforhold som sterkt nedsetter viltets bevegelsesmuligheter innføres det ekstraordinær båndtvang i Søndre Land kommune. Bestemmelsen gjelder hele kommunen.

§ 2. Denne forskrift gjelder alle hunder, men med følgende unntak:

- Dressert hund når den brukes til å vokte storfe, sau eller geit
- Hund i aktiv politi-, toll-, militær- og redningstjeneste eller under trening eller prøving for slik tjeneste.
- Hund i aktiv bruk som ettersøkshund etter såret eller skadet vilt.
-

§ 3. Enhver kan oppta hund som er løs i strid med denne forskrift. For øvrig vises det til § 10 i hundeloven.

§ 4. Brudd på denne forskrift kan straffes med bøter eller fengsel inntil seks måneder.

§ 5. Denne forskrift trer i kraft umiddelbart, og gjelder inntil annet vedtak er fattet eller til ordinær båndtvang etter hundelovens § 6 inntreffer 1. april 2018. Søndre Land kommune kan, dersom forholdene tilsier det, oppheve forskriften med umiddelbar virkning.

Forskriften kunngjøres på kommunens hjemmeside, i Oppland Arbeiderblad og i Norsk Lovtidend.

DISPENSASJON FRA BÅNDTVANGSBESTEMMELSENE - KVOTEJAKT PÅ GAUPE

Vi viser til søknad datert 25.1.2018 om dispensasjon fra ekstraordinær båndtvang for bruk av hund på kvotejakt på gaupe.

Søknaden:

Land Gaupelag v/Erik Sørbønsveen disponerer store arealer i begge Land-kommunene. Jakta gjennomføres ved at det forposteres etter at gaupa er ringet inn. Deretter følges sporet til dyret er tatt opp dagleie, hvoretter hun slippes. Hunden jager dyret opp i et tre eller mot postene. Bruk av løs hund sikrer i større grad at farten på losdyret holdes opp og at jakta lykkes i forhold til sporing med hund i line. Kontrollen med hunden er ganske god gjennom bruk av moderne sporingsutstyr og antallet jegere (20-25) på postene gjør det relativt enkelt å koble hunden ved behov.

De understreket at gaupejaktlaget er sitt ansvar bevisst slik snøforholdene er nå. De vil vurdere risikoen for los på andre viltarter gjennom sporobservasjoner mv.

Saksopplysninger:

Søndre Land innførte 23.1.2018 ekstraordinær båndtvang for hunder i hele Søndre Land kommune. Det er i forskriften ikke tatt høyde for unntak for kvote- eller lisensjakt på rovdyr der det benyttes hund.

Rovviltnemnda i region 3 i Oppland har i vedtak 9.11.2017 tildelt en kvote på én gaupe i område 2B som består av Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Gran, Jevnaker og Lunner. Jakttidsrammen er fra 1.2 til 31.3.2018.

Det antas at dispensasjonssøknaden kan behandles av samme organ som er delegert myndighet til å innføre forskriften det søkes dispensasjon fra.

Vurdering:

Hensikten med ekstraordinær båndtvang for hunder er å redusere viltets stressbelastninger under klimatiske forhold som nedsetter viltets kondisjon og bevegelighet. Forskriften hjemler også adgang til å håndtere brudd på bestemmelsene og uønsket hundehold på en effektiv måte.

Risikoen for uheldige jaging av vilt, spesielt rådyr, vurderes å være liten ved organisert gaupejakt og konsekvensene eventuelt små, slik denne jakta beskrives og foregår. Nyten for husdyrholdet og rådyrstammen ved å kontrollere og beskatte gaupebestanden vurderes å være større enn den risikoen kvotejakta utgjør for viltet (rådyrene) båndtvangen er ment å beskytte. Kvotejakta foregår begrenset både geografisk og i tid.

Vedtak:

Rådmannen dispenserer med dette fra forskrift om ekstraordinær båndtvang for hunder i Søndre Land kommune iverksatt 23.1.2018, og gir Land Gaupelag tillatelse til bruk av inntil to hunder for felling av gaupe i tråd med fellingsvedtaket gitt av Rovviltnemnda i Oppland. Det forutsettes at det under jakta fortløpende foretas observasjoner og eventuelt iverksetter tiltak som avverger situasjoner som båndtvangsbestemmelsen er ment å verne om. Det henstilles til at det så langt som det er praktisk mulig benyttes line.

Dette er et enkeltvedtak som kan påklages til Fylkesmannen i Oppland. Eventuell klage må være mottatt innen tre uker og sendes om Søndre Land kommune.

Aktuelle tiltak og gjøremål i 2018

Gjennomføre evaluerings- og drøftingsmøte med grunneierlagenes styrer

Møtet tar utgangspunkt i rapport fra Faun naturforvaltning og grunneierlagenes bestandsplaner med formål å planlegge jaktuttak og uttaksprofil i 2018.

Beiteregistrering 2018

Det skal utføres beiter registrering på nytt i 2018 og forberedelsene til dette er så vidt i gang med diskusjoner om metodikk og forespørsler om pristilbud. Det er ønskelig å trekke rettighetshaverne inn i lokalisering av takstfeltene.

Sett elg rapportering

Det er ønskelig med løpende digital rapportering fra jegerne om observasjoner og skutte dyr under jakta. Høy oppslutning om registreringsløsningen «sett og skutt» i hjorteviltportalen vil gi valddedelse og kommunen løpende oversikt over bestandsutviklingen og avskytingen gjennom jakta, samtidig som det vil frigjøre ressurser. En effekt av at jegerne tar i bruk løsningen er antakelig også at de vil få større eierskap til jaktdataene de samler inn, og dermed økt innsikt og kunnskap om elgforvaltningen.

Erfaringer fra rovviltjaktlaget 2017 og beredskap for 2018 – orientering ved Jørn Erik Sand.

Det er bebudet møte hos Fylkesmannens miljøvern avdeling den 4. april. Dette er et beredskapsseminar der det vil bli invitert en fra kommuneadministrasjonen, en fellingsleder – totalt 2-3 fra hver kommune.

I tillegg vil NJFF med støtte fra M-dir arrangere 2 kurs i med Oppland som pilot – dette vil gå på kommunens interne beredskapstenking. Dette blir første helga i mai – sannsynligvis på Lygna og Bjorli.

Einar Struksnæs
Skogbrukssjef